

Ministrstvo za javno upravo

EVALVACIJA

Poenostavitve na področju pokojninskih in invalidskih prejemkov

Junij, 2019

Organizacija:	Ministrstvo za javno upravo
Datum kreiranja:	10. 1. 2019
Datum zadnje spremembe:	28. 6. 2019
Status dokumenta:	<i>končno</i>
Avtor dokumenta:	<i>Ministrstvo za javno upravo</i>

Kazalo vsebine

ZBIRNI POVZETEK POROČILA	3
1. UVODNA POJASNILA	4
1.1 Namen, cilji evalvacije	4
2. IZHODIŠČA	4
2.1 Opredelitev problema	4
3. EVALVACIJSKA VPRAŠANJA	5
4. UPORABLJENA METODOLOGIJA	6
Korak 1: Opredelitev zakonodaje	6
Korak 2: Določitev obveznosti	7
Korak 3: Določitev administrativnih aktivnosti	7
Korak 4: Možnost uporabe elektronske poti	8
Korak 5: Populacija in njena segmentacija	9
Korak 6: Določitev frekvence administrativnih aktivnosti pred implementacijo in po implementaciji ustrezne tehnične rešitve	11
Korak 7: Določitev obstoja zunanjih stroškov	11
6. OPREDELITEV ELEMENTOV ZA IZRAČUN	12
Korak 1: Določitev stroškovnih parametrov	12
Korak 2: Določitev vira podatkov	13
7. IZRAČUN IN OCENA UČINKOV UKREPA	14
8. ZAKLJUČEK	18

ZBIRNI POVZETEK POROČILA

SKUPNI PRIHRANKI		
ADMINISTRATIVNA BREMENA pred implementacijo ukrepa; brez dogovorov in vzpostavljenih tehničnih rešitev	ADMINISTRATIVNA BREMENA po implementaciji ukrepa, stroški, ki bodo še naprej, ker ne bo izmenjave podatkov	PRIHRANKI, po implementaciji vseh dogovorov in tehničnih rešitev
1.223.194,00 EUR na letni	103.560,00 EUR	1.119.634,00 EUR na letni ravni
Na koga vplivajo spremembe?		
- zaposleni na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju besedila: ZPIZ) - uživalci slovenskih pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki imajo stalni naslov v tujini		
Kaj obsegajo spremembe?		
Ukinitev posredovanja potrdila o življenju s strani zaposlenih na ZPIZ, ukinitev izpolnjevanja potrdila na strani uživalcev, ki imajo stalni naslov v tujini, ukinitev uveritve potrdil in posredovanje potrdil nazaj na ZPIZ, saj bodo te podatke pridobili na ZPIZ po uradni dolžnosti, in sicer z dogovori o elektronski izmenjavi podatkov s tujimi nosilci zavarovanj.		
Kaj bi bilo doseženo s spremembami?		
Neposredno pridobivanje podatkov, ki so potrebni za preverjanje upravičenosti do nadaljnjega izplačevanja prejemkov, s pomočjo elektronske izmenjave podatkov s tujimi nosilci zavarovanj.		

1. UVODNA POJASNILA

1.1 Namen, cilji evalvacije

Namen evalvacije je ugotoviti, kakšne so administrativne razbremenitve pri vzpostavitvi elektronske izmenjave podatkov, ki so potrebne za preverjanje upravičenosti do nadaljnega izplačila pokojninskih in invalidskih prejemkov. Elektronska izmenjava podatkov je vzpostavljena med Zavodom za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju besedila: ZPIZ) ter nekaterimi tujimi nosilci zavarovanj. Administrativne razbremenitve bodo v evalvacijskem poročilu prikazane tako za zaposlene na ZPIZ-u kot tudi za uživalce slovenskih pokojnin s stalnim prebivališčem v tujini. Prav tako bodo administrativne razbremenitve prikazane glede na že podpisane protokole in vzpostavljene informacijske rešitve, glede na želje po podpisu dogovorov oz. protokolov v prihodnje in tudi glede na že implementirane rešitve. Podatke o številu uživalcev pokojninskih in invalidskih prejemkov smo v evalvacijskem poročilu zajeli iz leta 2018.

Cilj evalvacije je oceniti kvantitativne učinke ukrepa: *Neposredno pridobivanje podatkov o smrti za preverjanje upravičenosti do nadaljnega izplačila pokojninskih prejemkov.*

2. IZHODIŠČA

2.1 Opredelitev problema

ZPIZ je do vzpostavitve elektronske izmenjave podatkov vsako leto enkrat po pošti posredoval uživalcem pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki živijo v tujini, prazen obrazec »Potrdilo o življenju«. Uživalci pokojnin so ga morali izpolniti in ustrezno overiti na pristojnem državnem ali upravnem organu države bivanja oziroma tujega pokojninskega zavoda ter original posredovati nazaj na ZPIZ Republike Slovenije. Ta postopek še vedno poteka za države, pri katerih ZPIZ in pristojni nosilec zavarovanja nimata vzpostavljene elektronske izmenjave podatkov.

Neprijetnosti v tem delu lahko nastanejo pri posredovanju potrjenih obrazcev s strani uživalcev, kadar jih ZPIZ ne prejme pravočasno in mora, upoštevajoč četrti odstavek 120. člena ZPIZ-2, do prejema zahtevanega obrazca začasno ustaviti izplačevanje prejemka.

ZPIZ zato že od leta 2010 naprej izvaja aktivnosti za pridobitev vzpostavitve elektronske izmenjave teh podatkov. Leta 2014 pa je razvil in vzpostavil sodobno e-storitev za čezmejno večstrano elektronsko izmenjavo podatkov BiZPIZ REDI, ki temelji na konceptu vozlišča in naročanja na spremembe podatkov. Od leta 2013 ZPIZ aktivno sklepa dogovore in vzpostavlja elektronske izmenjave podatkov prek storitve BiZPIZ REDI z nosilci pokojninskega in invalidskega zavarovanja v tujini, z namenom hitreje pridobitve teh podatkov z elektronsko izmenjavo ter razbremenjevanja tako zaposlenih na ZPIZ, ki skrbijo za posredovanje obrazcev ter kasneje za preverjanje pravilnosti prejetih izpolnjenih obrazcev, kot tudi uživalcev na drugi strani, ki jim ob vzpostavitvi elektronske izmenjave podatkov ni potrebno več izpolnjevati, overjati in posredovati potrdil nazaj na ZPIZ.

Uporaba storitve BiZPIZ REDI pomeni, da se podatki od nosilcev iz različnih držav pridobivajo na enoten način, z eno informacijsko rešitvijo, kar močno zmanjšuje kompleksnost in stroške

uvajanja ter vzdrževanja elektronske izmenjave podatkov v primerjavi z uvajanjem posameznih rešitev, hkrati predstavlja možnost za širjenje rešitve na druga področja, drugim nosilcem pa omogoča tudi uporabo storitve za izmenjavo podatkov med njimi.

Trenutno so že podpisani dogovori za izmenjavo podatkov s Hrvaško, Črno Goro, Srbijo, Bosno in Hercegovino, Makedonijo in Nemčijo. S Hrvatskim zavodom za mirovinsko osiguranje (HZMO) je bil dogovor podpisan v decembru 2013. Mesečna izmenjava podatkov se izvaja od marca 2014 dalje. Oktobra leta 2014 je bil podpisan protokol s Fondom penzijskog i invalidskog osiguranja Crne gore (Fond PIO) in izmenjava podatkov se izvaja od junija 2015 dalje. S Fondom za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske (Fond PIO RS) je bil dogovor podpisan v marcu 2015 in se mesečna izmenjava podatkov izvaja od aprila 2017 dalje. S Federalnim zavodom za mirovinsko i invalidsko osiguranje Federacije Bosne i Hercegovine (FZMIO BIH) je bil protokol podpisan v juniju 2016 in se mesečna izmenjava podatkov izvaja od februarja 2017 dalje. Z Republičkim fondom za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srbije (RFPIZ) je bil protokol podpisan v maju 2015 in se tako od avgusta 2018 izvaja mesečna izmenjava podatkov.

ZPIZ ima podpisana še dva protokola, vendar se izmenjava podatkov s tema nosilcema še ne izvaja, saj rešitev še ni impementirana na obeh straneh. S Fondom za penziskoto i invalidskoto osiguruvanje na Makedonija je bil sicer protokol podpisan že v marcu 2015, vendar trenutno dogovor v praksi še ni zaživel zaradi dolgotrajnejše implementacije na makedonski strani, ki pa se s povečano dinamiko bliža zaključku. Januarja 2017 je bil podpisal protokol o elektronski izmenjavi podatkov tudi z nemškimi nosilci zavarovanja, in sicer z Deutsche Rentenversicherung Bund (Berlin), Deutsche Rentenversicherung Bayern Süd (Landshut) ter Deutsche Rentenversicherung Knappschaft-Bahn-See (Bochum), vendar le-ta v praksi še ni zaživel. Trenutno je v pripravi še tehnični protokol z Deutsche Post AG Renten Service, ki je pogodbeni izvajalec nemških nosilcev zavarovanja za preverjanje statusa doživetja.

ZPIZ si vsekakor v prihodnje še prizadeva uskladiti in podpisati dogovor o elektronski izmenjavi podatkov tudi z italijanskim nosilcem zavarovanja, kateremu so bile zadnje pripombe na besedilo dogovora posredovane v juniju 2018. Prizadevanja v smeri razbremenitev so tudi v smeri vzpostavitve elektronske izmenjave podatkov z avstrijskimi nosilci zavarovanja, katerim je bila pobuda posredovana v februarju 2018, v juliju 2018 pa zadnja urgencia. V pripravi je tudi predlog dogovora in priprava predloga tehnične rešitve, vezano na že izkazan interes avstralskega nosilca.

3. EVALVACIJSKA VPRAŠANJA

V okviru evalvacije so se preverjali učinki uvedbe neposredne elektronske izmenjave podatkov med ZPIZ in tujimi nosilci zavarovanj.

4. UPORABLJENA METODOLOGIJA

Postopek izračuna in ocene administrativnih stroškov in bremen je bil izveden skladno z Enotno metodologijo za merjenje stroškov, ki jih zakonodaja povzroča subjektom (EMMS), prevzeto po mednarodni metodologiji Standard Cost Model (SCM), ki je danes mednarodno najbolj uporabljena metodologija za merjenje administrativnih stroškov.

5. OPREDELITEV ZAKONODAJE, OBVEZNOSTI, POPULACIJE IN FREKVENCE

Korak 1: Opredelitev zakonodaje

Temeljni zakon na področju pokojninskih in invalidskih prejemkov je Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja (v nadaljevanju ZMEPIZ-1). Opredelitev možnost izvajanja elektronske izmenjave podatkov o smrti med nosilci zavarovanj različnih držav je v omenjenem zakonu opredeljeno v 96. členu:

96. člen

(zagotavljanje osebnih podatkov tujim nosilcem zavarovanja)

(1) Zavod za izvajanje pristojnosti obdelave osebnih podatkov v skladu s predpisi EU in mednarodnimi sporazumi o socialnem zavarovanju, na podlagi upravičenih zahtev tujih nosilcev socialnega zavarovanja iz držav članic EU in držav, s katerimi so sklenjeni mednarodni sporazumi o socialnem zavarovanju, zaradi izmenjave osebnih podatkov vzpostavi register oseb s prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki so pri tujem nosilcu socialnega zavarovanja uživalci prejemkov iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja oziroma zavarovanci.

(2) Register iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

- EMŠO;*
- ime in priimek;*
- datum rojstva;*
- datum smrti;*
- spol;*
- naslov stalnega prebivališča v RS;*
- naslov začasnega prebivališča v RS;*
- država nosilca socialnega zavarovanja, ki zahteva podatke za to osebo;*
- podatki o nosilcu socialnega zavarovanja, ki zahteva podatke za to osebo;*
- identifikacijsko številko oziroma oznako uživalca pravice oziroma zavarovanca pri tujem nosilcu zavarovanja, ki zahteva podatke za to osebo;*
- oznako, ali je oseba zavarovanec ali uživalec pravice;*
- druge podatke, določene v dogovoru o izmenjavi osebnih podatkov s tujim nosilcem socialnega zavarovanja.*

(3) Zavod lahko register iz drugega odstavka tega člena, brez predhodne pisne privolitve oseb s prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki so pri tujem nosilcu socialnega zavarovanja uživalci prejemkov iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja oziroma zavarovanci, poveže z zbirkami podatkov upravljavcev zbirk podatkov, ki so vzpostavljene oziroma se obdelujejo na podlagi zakona z namenom preprečevanja neupravičenega izplačevanja dajatev v več državah članicah EU oziroma državah, s katerimi je sklenjen mednarodni sporazum o socialnem zavarovanju.

(4) *Zavod osebne podatke posreduje tujim nosilcem socialnega zavarovanja iz prvega odstavka tega člena, s katerimi ima sklenjen dogovor o izmenjavi osebnih podatkov.*

(5) *Zavod lahko od tujih nosilcev socialnega zavarovanja iz prvega odstavka tega člena, s katerimi ima sklenjen dogovor o izmenjavi osebnih podatkov, pridobi o osebah, ki so uživalci pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja oziroma zavarovanci v Republiki Sloveniji, podatke ki vplivajo na uživanje teh pravic oziroma na obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.¹*

Dogovor oziroma protokol je tako kot dvostranska zaveza med zavodom in tujim nosilcem zavarovanja, ki opredeljuje med drugim pogoje elektronske izmenjave podatkov, podlage, zaščito osebnih podatkov, in hkrati tudi dogovor o tehnični izvedbi dogovora (tehnični protokol). Izjemno pomembna za izmenjavo je tudi predhodna pridobitev podatkov o enoznačnem identifikatorju, veljavnem v drugi državi, za vsakega užiivalca s prebivališčem v tujini, da je nedvoumna identifikacija podatkov za isto osebo med pogodbenima partnericama sploh omogočena. Omenjene identifikatorje je vsak zavod oziroma nosilec zavarovanja dolžan pridobiti od užiivalcev pokojnin.

Korak 2: Določitev obveznosti

Zavezanci za posamezne informacijske obveznosti v evalvaciji so naslednji:

- užiivalci pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki živijo v tujini,
- zaposleni na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- ostale državne institucije, ki jih zavezuje obravnavana zakonodaja.

Glede na veljavno zakonodajo mora užiivalec slovenskega prejemka, v primeru da živi v tujini, enkrat letno izkazati ZPIZ-u, da je živ. ZPIZ se tako poslužuje pošiljanja obrazcev v izpolnitev praznih »Potrdil o živetju« po navadni pošti v tujino samo tistim užiivalcem pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki še niso vključeni v elektronsko izmenjavo podatkov o smrti. ZPIZ je dolžan obdelati prejeta potrdila oz. izpolnjene obrazce (evidentiranje, kontrola pravilnosti, vnos podatkov v sistem oziroma podaljšanje upravičenosti izplačevanja za eno leto).

Obveznost užiivalcev pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki živijo v tujini, je, da potrdilo izpolnijo, overijo in originalnega posredujejo po pošti na ZPIZ.

Korak 3: Določitev administrativnih aktivnosti

Administrativne aktivnosti se izvajajo z namenom preverjanja upravičenosti do nadaljnega izplačevanja prejemkov. V proces so vključeni tako zaposleni na ZPIZ kot užiivalci, zato so aktivnosti razdeljene v dva dela, kjer so prikazane aktivnosti enega in drugega posameznika v procesu. IO-1 prikazuje zakonske obveznosti ZPIZ-a, in sicer od stroška posredovanja potrdila do obdelave prejetih overjenih potrdil (evidentiranje, kontrola pravilnosti, vnos podatkov v sistem oziroma podaljšanje upravičenosti izplačevanja za eno leto; v primeru nejasnosti ali pomanjkljivosti pisati užiivalcu idr.).

Določene so vse administrativne aktivnosti znotraj posamezne informacijske obveznosti, na katere neposredno vpliva implementacija ukrepa. Administrativne aktivnosti so razvidne iz Tabele 1.

¹ <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO6784>

Tabela 1: Informacijske obveznosti in pripadajoče administrativne aktivnosti pred uvedbo avtomatizacije postopka

Informacijska obveznost		Administrativne aktivnosti	Opis administrativne aktivnosti
IO – 1 Spred	Posredovanje praznih potrdil s strani ZPIZ ter obdelava vrnjenih potrdil	AA 1.1.	Tiskanje potrdil o živetju
		AA 1.2.	Posredovanje potrdil uživalcem ter obdelava vrnjenih potrdil
IO – 2 Spred	Posredovanje overjenih izpolnjenih potrdil s strani uživalcev	AA 2.1.	Izpolnjevanje potrdil o živetju
		AA 2.2.	Overitev potrdil o živetju
		AA 2.3.	Posredovanje overjenih potrdil na ZPIZ

Korak 4: Možnost uporabe elektronske poti

Pri ugotovljenih informacijskih obveznostih se je ugotavljalo ali je pri posameznih administrativnih aktivnostih možno uporabiti elektronsko pot za njeno izpolnjevanje oziroma ali je možno posamezno aktivnost popolnoma ukiniti. V primeru vzpostavitve elektronske izmenjave podatkov se za uživalce pokojninskih in invalidskih prejemkov vse navedene administrativne aktivnosti ukinejo v celoti, za zaposlene na ZPIZ pa se aktivnosti preoblikujejo. Potrebno je namreč vzdrževati sistem e-izmenjave, skrbeti za kvaliteto podatkov, skrbeti za ustrezen nabor podatkov, skrbeti za e-izmenjavo podatkov glede tehničnih rešitev, sodelovati in odpravljati anomalije podatkov s tujimi nosilci, predvsem vezano na uspešnost identifikacije in vključevanje novih uživalcev. Prav tako pa mora ZPIZ po prejemu podatkov preko e-izmenjav še nadalje skrbeti za vnos prejetih podatkov v sistem bodisi za podaljšanje upravičenosti izplačevanja za eno leto bodisi za ustavitev izplačevanja in po potrebi za pripravo terjatve v primeru neupravičenih izplačil.

Podpis protokolov med različnimi institucijami za elektronsko izmenjavo podatkov pomembno prispeva k dostopnosti podatkov in posledično zmanjšuje breme pridobivanja dokazil za uveljavljanje določene pravice ali aktivnosti. Možnost uporabe elektronske poti za pridobitev podatkov, ki jih ZPIZ potrebuje za izplačevanje pokojninskih in invalidskih prejemkov, tako odpravlja vse administrativne aktivnosti, kar je razvidno iz Tabele 2.

Tabela 2: Ukinitve informacijskih obveznosti in pripadajočih administrativne aktivnosti po uvedbi elektronske poti

Informacijska obveznost		Administrativne aktivnosti	Opis administrativne aktivnosti	Ukinitve obveznosti zaradi tehnične rešitve
ZPIZ	Posredovanje praznih potrdil s strani ZPIZ ter obdelava vrnjenih potrdil	AA 1.1.	Tiskanje potrdil o živetju	DA
		AA 1.2.	Posredovanje potrdil uživalcem ter obdelava vrnjenih potrdil	DA
Uživalci	Posredovanje overjenih izpolnjenih potrdil s strani uživalcev	AA 2.1.	Izpolnjevanje potrdil o živetju	DA
		AA 2.2.	Overitev potrdil o živetju	DA
		AA 2.3.	Posredovanje overjenih potrdil na ZPIZ	DA

Korak 5: Populacija in njena segmentacija

Podatke o populaciji smo pridobili s strani ZPIZ. Populacijo na strani ZPIZ predstavlja povprečno število potrdil, ki se jih na letni ravni posreduje uživalcem pokojninskih in invalidskih prejemkov v tujino. Pri aktivnosti na strani uživalcev je število upravičencev ali uživalcev pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki živijo v tujini. Podatki o številu potrdil in uživalcev so zajeti za leto 2018 po posameznih državah.

Tabela 3: Skupna opredelitev populacije za posamezne informacijske obveznosti (IO) in administrativne aktivnosti (AA), v primeru fizičnega posredovanja potrdil

Informacijska obveznost		Administrativne aktivnosti	Populacija	Opis populacije
ZPIZ	Posredovanje praznih potrdil s strani ZPIZ ter obdelava vrnjenih potrdil	AA 1.1.	91.041	Število posredovanih potrdil
		AA 1.2.	91.041	Število posredovanih potrdil
Uživalci	Posredovanje overjenih izpolnjenih potrdil s strani uživalcev	AA 2.1.	91.041	Število uživalcev pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki živijo v tujini v letu 2018
		AA 2.2.	91.041	Število uživalcev pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki živijo v tujini v letu 2018
		AA 2.3.	91.041	Število uživalcev pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki živijo v tujini v letu 2018

Zaradi prehoda na elektronsko izmenjavo podatkov o smrti z nekaterimi tujimi nosilci zavarovanja in posledično odpošiljanja manjšega števila papirnih obrazcev potrdil o živetju je zavod v letu 2018 spremenil dinamiko odpošiljanja obrazcev potrdil o živetju uživalcem z bivanjem v tujini, iz prej dveh terminov letno na en termin. Tako je v septembru 2018 posredoval v izpolnitev in ustrezno overovitev obrazce vsem tistim uživalcem, za katere še ni vzpostavljena elektronska izmenjava podatkov o smrti. **Odposlanih je bilo 26.246 tovrstnih obrazcev** oziroma 1205 manj kot leto poprej, kar predstavlja 4,4 odstotno zmanjšanje. **Elektronsko preverjanje podatkov o živetju je bilo v letu 2018 mesečno izvedeno za 64.795 uživalcev slovenskih prejemkov, kar predstavlja 71,2 odstotka vseh uživalcev s stalnim bivališčem v tujini** in znižuje odhodke ter preprečuje neupravičena izplačila.

Število uživalcev pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki živijo v tujini, se glede na posamezne države razlikuje. Z vidika prikaza obstoječih ali kasneje možnih administrativnih razbremenitev je bila populacija uživalcev razdeljena glede na število uživalcev v letu 2018 v posameznih državah sveta, kar je prikazano v Tabeli 4.

Tabela 4: Število uživalcev glede na posamezne države v letu 2018

Država	Število uživalcev pokojninskih in invalidskih prejemkov
AVSTRIJA	3.522
BELGIJA	89
BOLGARIJA	35

CIPER	1
ČEŠKA REPUBLIKA	54
DANSKA	8
ESTONIJA, GRČIJA, LITVA, ISLANDIJA IN MALTA	10
FINSKA	13
FRANCIJA	515
HRVAŠKA	30.694
ITALIJA	1.315
LIECHTENSTEIN	13
LUXEMBURG	63
MADŽARSKA	55
NEMČIJA	10.852
NIZOZEMSKA	154
NORVEŠKA	15
POLJSKA	25
PORTUGALSKA	3
ROMUNIJA	5
SLOVAŠKA	62
ŠPANIJA	45
ŠVEDSKA	580
ŠVICA	721
VELIKA BRITANIJA IN IRSKA	44
AVSTRALIJA	1.557
BOSNA IN HERCEGOVINA	14.202
ČRNA GORA	565
KANADA IN ARGENTINA	773
MAKEDONIJA	1730
REPUBLIKA SRBIJA	12.283
REPUBLIKA SRBSKA	9.831
BRAZILIJA, FIDŽI, FILIPINI, NOVA ZELANDIJA IN VENEZUELA	8
INDONEZIJA, SRI LANKA, SINGAPUR	5
IZRAEL, JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA, KAMERUN, MAROKO IN ZDRUŽENI ARABSKI EMIRATI	9
KOSOVO	997
TUNIZIJA, TURČIJA IN UKRAJINA	6
RUSIJA	8
TAJSKA, BURKINA FASO, DOMINIKANSKA REPUBLIKA, JAPONSKA, KOSTARIKA, KUVAJT, MEHIKA	13
ZDA	161

Korak 6: Določitev frekvenca administrativnih aktivnosti pred implementacijo in po implementaciji ustrezne tehnične rešitve

Frekvenca vseh administrativnih aktivnosti je 1. Populacija namreč predstavlja število potrdil oziroma število uživalcev na letni ravni. Potrdila se posredujejo v izpolnjevanje s strani ZPIZ enkrat na leto in uživalci svojo aktivnosti izpolnjevanja, overitve ter posredovanja potrdil izvedejo prav tako le enkrat na leto.

Tabela 4: Opredelitev frekvenca posamezne administrativne aktivnosti

Informacijska obveznost		Administrativne aktivnosti	Opis administrativne aktivnosti	Frekvenca
ZPIZ	Posredovanje praznih potrdil s strani ZPIZ ter obdelava vrnjenih potrdil	AA 1.1.	Tiskanje potrdil o živetju	1
		AA 1.2.	Posredovanje potrdil užitvalcem ter obdelava vrhnenih potrdil	1
Uživalci	Posredovanje overjenih izpolnjenih potrdil s strani uživalcev	AA 2.1.	Izpolnjevanje potrdil o živetju	1
		AA 2.2.	Overitev potrdil o živetju	1
		AA 2.3.	Posredovanje overjenih potrdil na ZPIZ	1

Korak 7: Določitev obstoja zunanjih stroškov

Zunanjih stroškov pri opredeljenih informacijskih obveznostih in administrativnih aktivnostih na področju prejemanja pokojninskih in invalidskih prejemkov ni, saj pri izpolnjevanju informacijske obveznosti brez tehnične rešitve ni sodelovanja zunanjih izvajalcev.

6. OPREDELITEV ELEMENTOV ZA IZRAČUN

Korak 1: Določitev stroškovnih parametrov

Stroškovni parametri v tabeli 5 so določeni na podlagi Enotne metodologije za merjenje stroškov, ki jih zakonodaja povzroča subjektom ter parametrov, ki se uporabljajo za izračun administrativnih stroškov v spletni aplikaciji MSP test. Pri izračunu v evalvaciji je bil iz tabele 5 upoštevan le stroškovni parameter urna postavka. Vsi ostali stroškovni parametri so bili upoštevani iz stroškov, ki nastanejo na podlagi sklenjene pogodbe o javnem naročilu in tabele 6.

Tabela 5: Opredelitev stroškov opredeljenih na podlagi Enotne metodologije stroškov

urna postavka	
PODJETJE - bruto bruto plača VRS / zaposlenega	10,92 €
DRŽAVLJANI - neto plača VRS / posameznika	5,78 €
A4 papir/list	0,02 €
črno bela fotokopija A4 format / enoto	0,07 €
navadno pismo - tujina	1,31 €
kuverta A5	0,08 €

Izračun temelji na podatkih iz leta 2018. ZPIZ je imel v letu 2018 za izdelavo obrazcev sklenjeno pogodbo o javnem naročanju. Stroški, ki so bili tako uporabljeni v izračunu za material in pošiljanje, so:

izdelava zgibanke	0,07€
poština	1,17 €

Tabela 6: Opredelitev stroškov navadnega pismaposredovanega v Slovenijo iz posamezne države

DRŽAVA	strošek navadnega pisma v Slovenijo
AVSTRIJA	3,75 €
BELGIJA	1,36 €
BOLGARIJA	0,77 €
CIPER	0,64 €
ČEŠKA	1,52 €
DANSKA	1,98 €
ESTONIJA, GRČIJA, LITVA, ISLANDIJA IN MALTA	1,40 €
FINSKA	1,50 €
FRANCIJA	1,30 €
HRVAŠKA	1,16 €
ITALIJA	0,65 €
LIECHTENSTEIN	1,46 €
LUXEMBURG	0,95 €

MADŽARSKA	1,27 €
NEMČIJA	0,90 €
NIZOZEMSKA	1,45 €
NORVEŠKA	1,62 €
POLJSKA	2,21 €
PORTUGALSKA	1,28 €
ROMUNIJA	1,15 €
SLOVAŠKA	1,20 €
ŠPANIJ	1,25 €
ŠVEDSKA	1,98 €
ŠVICA	1,24 €
VELIKA BRITANIJA IN IRSKA	1,46 €
AVSTRALIJA	1,88 €
BOSNA IN HERCEGOVINA	0,87 €
ČRNA GORA	0,80 €
KANADA IN ARGENTINA	1,98 €
MAKEDONIJA	0,60 €
SRBIJA	0,60 €
BRAZILIJA, FIDŽI, FILIPINI, NOVA ZELANDIJA IN VENEZUELA	2,91 €
INDONEZIJA	2,00 €
IZRAEL, JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA, KAMERUN, MAROKO IN ZDRUŽENI ARABSKI EMIRATI	1,45 €
KOSOVO	1,30 €
TUNIZIJA, TURČIJA IN UKRAJINA	2,80 €
RUSIJA	2,68 €
TAJSKA, BURKINA FASO, DOMINIKANSKA REPUBLIKA, JAPONSKA, KOSTARIKA, KUVAJT, MEHIKA	2,38 €
ZDA	1,02 €

Stroškovne parametre smo pridobili na podlagi lastnih strokovnih ocen in informacij o državah s strani ZPIZ.

Korak 2: Določitev vira podatkov

Vire podatkov za oceno administrativnih stroškov lahko ločimo na vire za oceno potrebnega časa in izdatkov za opravljanje določenih aktivnosti in na vire za oceno velikosti populacije.

Pri določitvi potrebnega časa in morebitnih izdatkov so bili podatki pridobljeni na podlagi strokovne ocene glede na populacijo, ki izvaja posamezno aktivnost.

Ocena populacije je na podlagi prejetih podatkov s strani Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

7. IZRAČUN IN OCENA UČINKOV UKREPA

Opravljeni so bili izračuni administrativnih bremen za vsako aktivnost, ki jo opravljajo zaposleni na ZPIZ kot tudi uživalci pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki živijo v tujini.

Konkretni izdatki, ki so vključeni v izračun so izdelava zgibank (tisk, papir), navadno pošiljanje po pošti. Upoštevan je tudi čas, ki je potreben za posredovanje potrdil s strani zaposlenih na ZPIZ, ter čas na strani uživalcev za izpolnjevanja potrdil o živetju, overitve potrdil in pošiljanja originalnih potrdil po pošti nazaj na ZPIZ. Postavka poštnih storitev se je določila na podlagi trenutno veljavnega cenika poštnih storitev Pošte Slovenije, za primer posredovanja potrdil s strani ZPIZ. Cenik poštnih storitev za posamezne države se je preveril na spletnih straneh pošt posameznih držav.

Pri aktivnosti zaposlenega na ZPIZ (posredovanje potrdil in kasnejši obdelavi vrhnjenih potrdil) in uživalcev se je v povprečju upoštevalo 0,5 ure trajajoča aktivnost, ki jo morajo posamezniki opraviti. Le pri uživalcih se je pri izpolnitvi upošteval čas 0,1, saj je z njihove strani pred overitvijo potreben le podpis. Urna postavka časa pravne osebe, določena z Enotno metodologijo o merjenju stroškov, je 10,92 EUR bruto. To pomeni, da posameznik z eno uro opravi, ki ga mora opraviti, v smislu izpada dohodka in porabe lastnega časa, izgubi 10,92 EUR bruto. Urna postavka časa fizične osebe, določena z Enotno metodologijo o merjenju stroškov, je 5,76 EUR bruto.

Tabela 2: Izračun administrativnih stroškov glede celotno populacijo brez tehničnih rešitev

DELEŽNIKI	OBVEZNOSTI	POPULACIJA	ČAS (h)	IZDATKI	OPIS IZDATKOV	KOLIČINA	ADMINISTRATIVNI STROŠKI
Zaposleni na ZPIZ	Ocena stroškov za primer, da so vsa potrdila o živetju v papirni obliki						
	Izdelava potrdil o živetju	91.041	0	0,07 €	tisk zgibanke in papir	91.041	6.373 €
	Posredovanje potrdila o živetju po pošti ter obdelava vrnjenih potrdil	91.041	0,5	1,17 €	poština	91.041	603.602 €
	SKUPAJ						609.975 €
	Ocena stroškov za primer, da so vsa potrdila o živetju v papirni obliki						
Uživalci pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki živijo v tujini	Izpolnjevanje potrdila o živetju	91.041	0,1	0	0	91.041	52.440 €
	Overitev potrdila	91.041	0,5	0	Oproščeni takse	91.041	262.198 €
	Posredovanje overjenega potrdila po pošti	91.041	0,5	93.989,09 €	Stroški kuverte (0,06 €) in navadne pošiljke (dodano v tabeli parametrov)	91.041	298.581 €
	SKUPAJ						613.219 €
	SKUPAJ						1.223.194 €

Kot je bilo v uvodnem delu evalvacijskega poročila opisano, so se tehnične rešitve za izmenjavo podatkov med posameznimi državami že vzpostavile, v dveh državah je trenutno podpisan le protokol in se tehnične rešitve pripravljajo, za druge pa zaradi manjšega števila uživalcev zaenkrat tehnične rešitve ne bodo vzpostavljene. Izračuni administrativnih stroškov so v nadaljevanju prikazani glede na stanje trenutne realizacije podpisa protokolov in nadaljnje vzpostavljene tehnične rešitve za povezave podatkov. Tabele tako v nadaljevanju prikazujejo, kakšni so bili administrativni stroški pri populaciji, kjer je popolna vzpostavitev izmenjave podatkov, kjer je trenutno le delna rešitev (manjka še tehnična rešitev), kjer je želja po vzpostavitvi izmenjave podatkov (ni še dogovora in tehnične rešitve) ter kjer trenutno ne bo vzpostavljene rešitve o izmenjavi podatkov zaradi premajhnega števila uživalcev pokojninskih in invalidskih prejemkov v določeni državi.

Tabela 6: Izračun administrativnih stroškov za populacijo v državah, kjer je dogovor že podpisan in vzpostavljena tehnična rešitev za izmenjavo podatkov

DELEŽNIKI	OBVEZNOSTI	POPULACIJA	ČAS (h)	IZDATKI	OPIS IZDATKOV	KOLIČINA	ADMINISTRATIVNI STROŠKI
Zaposleni na ZPIZ	Ocena stroškov za primer, da so vsa potrdila o živetju v papirni obliki						
	Izdelava potrdil o živetju	64.795	0	0,07 €	tisk zgibanke in papir	64.795	4.536 €
	Posredovanje potrdila o živetju po pošti ter obdelava vrnjenih potrdil	64.795	0,5	1,17 €	poština	64.795	429.591 €
	SKUPAJ						434.127 €
	Ocena stroškov za primer, da so vsa potrdila o živetju v papirni obliki						
Uživalci pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki živijo v tujini	Izpolnjevanje potrdila o živetju	64.795	0,1	0	0	64.795	37.322 €
	Overitev potrdila	64.795	0,5	0	Oproščeni takse	64.795	186.610 €
	Posredovanje overjenega potrdila po pošti	64.795	0,5	63.489,97 €	Stroški kuverte (0,06 €) in navadne pošiljke (dodano v tabeli parametrov)	64.795	189.482 €
	SKUPAJ						413.414 €
	SKUPAJ						847.540 €

Tabela 7: Izračun administrativnih stroškov za populacijo v državah, kjer je dogovor že podpisan vendar še manjka vzpostavljena tehnična rešitev za izmenjavo podatkov

DELEŽNIKI	OBVEZNOSTI	POPULACIJA	ČAS (h)	IZDATKI	OPIS IZDATKOV	KOLIČINA	ADMINISTRATIVNI STROŠKI
Ocena stroškov za primer, da so vsa potrdila o živetju v papirni obliki							

Zaposleni na ZPIZ	Izdelava potrdil o živetju	12.582	0,1	0,07 €	tisk zgibanke in papir	12.582	881 €
	Posredovanje potrdila o živetju po pošti ter obdelava vrnjenih potrdil	12.582	0,5	1,17 €	poština	12.582	83.419 €
	SKUPAJ						84.299 €
Uživalci pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki živijo v tujini	Ocena stroškov za primer, da so vsa potrdila o živetju v papirni obliki						
	Izpolnjevanje potrdila o živetju	12.582	0,1	0	0	12.582	7.247 €
	Overitev potrdila	12.582	0,5	0	Oproščeni taksi	12.582	36.236 €
	Posredovanje overjenega potrdila po pošti	12.582	0,5	10.172,40 €	Stroški kuverte (0,06 €) in navadne pošiljke (dodano v tabeli parametrov)	12.582	46.003 €
	SKUPAJ						89.486 €
	SKUPAJ						173.786 €

Tabela 8: Izračun administrativnih stroškov za populacijo v državah, kjer si v prihodnje ZPIZ želi podpisati dogovor in vzpostaviti tehnično rešitev za izmenjavo podatkov

DELEŽNIKI	OBVEZNOSTI	POPULACIJA	ČAS (h)	IZDATKI	OPIS IZDATKOV	KOLIČINA	ADMINISTRATIVNI STROŠKI
Zaposleni na ZPIZ	Ocena stroškov za primer, da so vsa potrdila o živetju v papirni obliki						
	Izdelava potrdil o živetju	6.394	0	0,07 €	tisk zgibanke in papir	6.394	448 €
	Posredovanje potrdila o živetju po pošti ter obdelava vrnjenih potrdil	6.394	0,5	1,17 €	poština	6.394	42.392 €
	SKUPAJ						28.900 €
Uživalci pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki živijo v tujini	Ocena stroškov za primer, da so vsa potrdila o živetju v papirni obliki						
	Izpolnjevanje potrdila o živetju	6.394	0,1	0	0	6.394	3.683 €
	Overitev potrdila	6.394	0,5	0	Oproščeni takse	6.394	18.415 €
	Posredovanje overjenega potrdila po pošti	6.394	0,5	12.355,45 €	Stroški kuverte (0,06 €) in navadne pošiljke (dodano	6.394	33.371 €

					v tabeli parametrov)		
						SKUPAJ	55.469 €
						SKUPAJ	98.308 €

Tabela 9: Izračun administrativnih stroškov za populacijo v državah, kjer se trenutno ne razmišlja o podpisu dogovora in vzpostavitvi tehnične rešitve za izmenjavo podatkov

DELEŽNIKI	OBVEZNOSTI	POPULACIJA	ČAS (h)	IZDATKI	OPIS IZDATKOV	KOLIČINA	ADMINISTRATIVNI STROŠKI
Zaposleni na ZPIZ	Ocena stroškov za primer, da so vsa potrdila o živetju v papirni obliki						
	Izdelava potrdil o živetju	7.270	0	0,07 €	tisk zgibanke in papir	4.955	510 €
	Posredovanje potrdila o živetju po pošti ter obdelava vrnjenih potrdil	7.270	0,5	1,17 €	poštnina	4.955	48.200 €
	SKUPAJ						48.710 €
	Ocena stroškov za primer, da so vsa potrdila o živetju v papirni obliki						
Uživalci pokojninskih in invalidskih prejemkov, ki živijo v tujini	Izpolnjevanje potrdila o živetju	7.270	0,1	0	0	4.955	4.188 €
	Overitev potrdila	7.270	0,5	0	Oproščeni taksi	4.955	20.938 €
	Posredovanje overjenega potrdila po pošti	7.270	0,5	7.971,27 €	Stroški kuverte (0,06 €) in navadne pošiljke (dodano v tabeli parametrov)	4.955	29.725 €
	SKUPAJ						54.850 €
	SKUPAJ						103.560 €

Skupna ocenjena administrativna bremena na letni ravni v primeru, da ne bi bil podpisan noben protokol in vzpostavljena nobena tehnična rešitev za izmenjavo podatkov znaša za populacijo v letu 2018 **1.223.194 EUR**. Podrobneje so tabele opisane v zaključku evalvacije.

8. ZAKLJUČEK

Evalvacija je pokazala, da skupni stroški na področju prejemanja pokojninskih in invalidskih prejemkov, v primeru, da ni podpisan noben dogovor in vzpostavljena nobena tehnična rešitev za povezovanje podatkov, trenutno predstavljajo **1.223.194 EUR na letni ravni**.

Kot je razvidno iz predhodnega poglavja, je ZPIZ z nekaterimi državami že podpisal dogovore in vzpostavil tehnično rešitev za vzpostavitev izmenjave podatkov na mesečni ravni. Te države so Hrvaška, Srbija, Bosna in Hercegovina, Črna Gora, kjer je skupno število uživalcev pokojninskih in invalidskih prejemkov 64.795. Dejanski prihranek tako vseh trenutno že podpisanih dogovorov in vzpostavljenih tehničnih rešitev za izmenjavo podatkov na področju prejemanja pokojninskih in invalidskih prejemkov predstavlja **847.540 EUR prihranka na letni ravni**.

ZPIZ je protokole že podpisal v državah Nemčija in Makedonija, vendar tehnična rešitev za izmenjavo podatkov še ni dokončno vzpostavljena. Z realizacijo izmenjave podatkov bo tako za 12.582 uživalcev pokojninskih in invalidskih prejemkov kot tudi za ZPIZ dodatno prihranjenih **173.786 EUR na letni ravni**.

Želja na strani ZPIZa je v prihodnje podpisati tudi protokole z Avstrijo, Italijo in Avstralijo ter nato vzpostaviti tehnično rešitev za izmenjavo podatkov. V primeru uresničitve, bi skupaj za 6.394 uživalcev pokojninskih in invalidskih prejemkov ter zaposlene na ZPIZ-u potencialno prihranili **98.308 EUR na letni ravni**.

Razvidno je, da ZPIZ aktivno stremi k odpravi administrativnih ovir za stranke, saj uživalcem pokojninskih prejemkov po vzpostavitvi elektronske izmenjave podatkov o smrti ni več potrebno vsako leto pošiljati izplačevalcu overjenega papirnatega obrazca »Potrdilo o živetju«. Z vzpostavitvijo elektronskih izmenjav podatkov se znižujejo tudi stroški na strani zavoda, ki sicer nastanejo tako ob posredovanju in obdelavi vrnjenih papirnatih obrazcev »Potrdilo o živetju» kot tudi ob nepravočasno prejetem podatku o smrti uživalca in nastali terjatvi, kot posledica preveč izplačanih pokojninskih prejemkov.

Spremembe pri izvedbi informacijskih obveznosti kažejo, da je večina izboljšav in poenostavitev nastala predvsem zaradi:

- poenostavitve procesov,
- izmenjave podatkov v okviru uprave,
- razvoja učinkovitih informacijsko-komunikacijskih rešitev in storitev,
- približanja storitev uporabnikom.

Hkrati so spremembe poenostavitev in vzpostavitve tehničnih rešitev izmenjave podatkov zasledovale načelo »samo enkrat«, kjer naj bi se ne zahtevali podatki, ki so že na voljo znotraj uprave, razen, če jih je treba posodobiti in naj bi se odpravilo podvajanje zahtev s strani organov javne uprave za informacije, ki so že na voljo.

Strošek, ki pa bo kljub vsem podpisanim dogovorom ostal, bo predvsem zaradi manjšega števila uživalcev pokojninskih in invalidskih prejemkov po posameznih državah, kjer ZPIZ trenutno ne bo podpisal protokolov in vzpostavil tehničnih rešitev za izmenjavo podatkov,

znaša okoli **103.560 EUR na letni ravni**. Omenjen preostanek predstavlja skupino manjših uporabnikov po posameznih državah sveta, za katere bi bilo v tem trenutku vzpostavljanje e-rešitev neracionalno in je papirna fizična pot za uživalce kot tudi za ZPIZ bistveno cenejša.